

نایا مهرجه له کاتی قورنن خویندن و ذکر ویادی خوداکردندا زمان بجولیت؟

[کوردی - کوردی - کوردی]

موفتی : سایتی ئیسلام پرسیار ووهلام

www.islamqa.com

وهرگیران : دهستهی بهشی زمانی کوردی له مالپهپی ئیسلام هاوس

پیداچونهوهی : پشتیوان سابیر عهزیز

۲۰۱۰ - ۱۴۳۱

islamhouse.com

هل يشترط في قراءة القرآن والأذكار تحريك اللسان ؟
« باللغة الكوردية »

إفتاء : موقع الإسلام سؤال وجواب
www.islamqa.com

ترجمة : فريق القسم الكردي بموقع دار الإسلام

مراجعة : بشتيوان صابر عزيز

٢٠١٠ - ١٤٣١

Islamhouse.com

ئايا مەرجە لەكاتى قورئان خویندن و ذکر و یادى خوداکردندا زمان بچولیت؟

پرسیار : ئايا كاتىك دەمانەوېت يەكئىك لە ذىكرەكان بخوینن مەرجە دەم وزمانمان بچولیت؟ بۇ نموونە لەكاتى چوونە سەرئاو حەمامدا دەكریت تەنھا ذىكر بەبىرو ھۆش بکەين يان دەبیت بەزمان و دەمیشمان بېت؟ ھەرۋەھا لەكاتى خویندنى ياد و ذىكرەكانى بەيانيان و ئىواراندا ؟

وەلام : سوپاس وستايش بۇ خواى گەورە، درود و رەحمەتیش بۇ سەرگيانى بېغەمبەر و ھاوہلانى ھەتا ھەتايە.

بەكەم :

ياد و ذىكرى پەرۋەردگار يەكئىكە لەگەورەترين و باشتيرين كارىك كەموسلمان ئەنجامى بدات، ياد و ذىكرى پەرۋەردگارىش تەنھا كوورت ناكړتتەوہ لەزماندا، بەلكو دەكریت بەدل و بەزمان و بەئەندامەكانى لاشەش ياد و ذىكرى پەرۋەردگار بكریت .

شېخ عبد الرحمن السعدى (رەحمەتى خواى لى بېت) لە كتیبى (**الرياض النضرة**) لا پەرە ٢٤٥ دا دەلېت : كاتىك بەشېوہەپەكى رەھا (مطلق) باشى ياد و ذىكرى خواى گەورە كرا، ئەوہ ھەموو ئەو كاروكردەوہ و گوڤتارانە دەگړتتەوہ كە مەبەست پېى خۆ نزيك كردنەوہیە لە پەرۋەردگار، لەبىروباوہرى صەحيح و بىرکردنەوہ لە دەسەلالتى خودا و كارەكانى دل و جەستە و لاشە و سوپاس وستايشى پەرۋەردگار، يان فېر بوونى زانستىكى بەسوود و كەسانى تېرىش فېرکردن، ئەمانە و جگە لەمانەيش كە ھەمووبان دەچنە چوار چىوہى ياد و ذىكرى خواى بەدەسەلالتەوہ .

شېخ محمد بن صالح العثيمين يش (رەحمەتى خواى لى بېت) لە تەفسىرى سورەتى البقرە بەرگى ٢ / لا پەرە ١٦٧ ، ١٦٨ دا دەلېت : ياد و ذىكرى پەرۋەردگار

ده كړت به دل بکړت يان به زمان يان به نندامه کانی له ش بکړت، نه صلیش وایه ذیکر وپادی خودا به دل بیت، ههروهک پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) له فهرمووده یه کی صه حیددا ده فهرمویت : (**ألا وإن في الجسد مضغة إذا صلحت صلح الجسد كله ؛ وإذا فسدت فسد الجسد كله ؛ ألا وهي القلب**) {رواه البخاري ومسلم} واته : هوشیار بن که له لاشه وجهسته دا پارچه یهک گوشت هه یه نه گهر چاک وپاش بوو نه واه سهرجه م لاشه ش پاش وچاک ده بیت، خو نه گهر نه و پارچه یه ش خراب و فاسد بوو نه واه سهرجه م جهسته ولاشه ی مروف خراب و فاسد ده بن، نه و پارچه یه ش دل .

باس کردنی یاد و ذیکری خودا کردن به دلایش له و نایه ته پیروزه وه سهرچاوه ی گرتووه که ده فهرمویت : (**ولا تطع من أغفلنا قلبه عن ذكرنا واتبع هواه**) {الكهف / ۲۸} واته : به گوپی نه وه مه که (که له بهر لاساری خوی) دلمان بی ناگا کرد له یادی خو مان، بویه هه میسه سهری کردوته دنیا وشوینی هه واه ناره زووی خوی که وتووه و وازی له فهرمانی خوی گوره هیناوه .

هه ربویه یاد و ذیکر کردن ته نها به زمان يان به نندامه کانی لاشه به بی یاد و ذیکری په روهردگار به دل یه کجار ناته واه، وهک لاشه یه کی بی گیان وایه .

صیفه تی یاد و ذیکری په روهردگار به دلایش وهک بیرکردنه وه و تیرامان له ده سه لاتی گه وره یی په روهردگار و دروستکراوه کانی .

له نیشانه ی ده سه لاته کانی خوی گوره، بیرکردنه وه له خو شه ویستی و گه وره یی په روهردگار و ملکه چ بوون بوی له گه ل ترس و پشت به ستن پیپی له هه مووکاروفه رمانه کاند، نه مانه و غه یری نه مانه ییش له یاد و ذیکره کانی په وره دگارن به دل .

به لام یادی خودا کردن به زمان به نه و ووته و گوفتارانه ده بیت که مروف خوی پی په روهردگار نزیک بکاته وه، وهک ووتنی (**لا إله إلا الله**) هیچ په رستراو بکی به هق نیه جگه له الله .

یاد و ذیکری پهروهردگاریش به ئەندامهکانی لاشه بههه موو ئەو کاروکرده وانه دهییت که باوهردار خوئی پی نزیك بکاته وه له پهروهردگاری، وهك ههستان بو به جیهینانی نوپژهکان، و کپنووش و سوژده بردن و جهاد و تیکووشان و زهکات دان له پیناو خوادا، ههر هه موو ئەمانه یاد و ذیکری خودان، له بهر ئەوهی کاتیک تو ئەم کاره باش و چاکانه ئەنجام دهدهیت گوپرایه لی پهروهردگارتیت، به مهش تو یاد و ذیکری خودات به کاره کانت ئەنجام داوه، ههر بوپه ده بینین خوای گه وره له قورئانی پیرۆزدا ده فه رمویت : (**وأقم الصلاة إن**

الصلاة تنهى عن الفحشاء والمنکر ولذكر الله أكبر) {العنکبوت/ ٤٥} واته : به راستی

نوپژه به رهه لستی له گونا هو تاوان و نادروستی دهکات، بیگومان یادی خوا له هه موو شت گه وره تر و به نرختره (که دهییت له کاتی نوپژه و کاتی تریشدا بیر وهوشی ئیماندار، دابگریت) .

دووهم : یاد و ذیکری پهروهردگار به زمان وهك ته سبیحات و حمد و ته نای خودا و الله اکبر کردن، و خویندنی ذیکرهکانی به یانیان و ئیواران و خهوتن و چوونه سه ر ئاو پو شاک له بهر کردن و نان خواردن و لیبوونه وه لپی و جگه ئەمانه یش دهییت زمانیشی له گه لدا بجولیت، چونکه مروف به وه هه ژمار ناکریت که ئەم یاد و ذیکرهکانی کردییت ئەگه ر زمانیشی له گه لدا نه جولینیت .

ابن رشد له کتیبی (**البيان والتحصيل**) (بهرگی ١ / لاپه ره ٤٩٠) له ئیمام مالیکه وه نه قلی کردوو که (به حمه تی خوای لی بییت) که پرسپاری لی کراوه ده رباره ی خویندنی ئەو که سه ی که له نوپژه که یدا که س گوپی لی نابییت ته نانه ت خویشی گوپی له خویندنی نوپژه که ی خوئی نیه، و زمانی ناجولینیت ؟

له وه لامدا ئیمام مالیک ده لیت : ئەمه پیی ناوتریت نوپژه خویندن چونکه نوپژه خویندن ئەوه یه که زمانی له گه لدا بجولیت .

ئیمامی کاسانی که یه کیکه له زانا ناودارهکانی مه زه به ی حه نه فی له کتیبی (**البدائع والسنائع**) له بهررگی ٤ / لاپه ره ١١٨ دا ده لیت : خویندنش له ناو نوپژدا جی به جی نابییت به وه نه بییت که زمان پیته کان ده ربیریت، ئایا نابییت که سیك که توانای هه یه ئەوه ی واجبه له نوپژدا بخوینریت به لام زمانی نه جولینیت له کاتی نوپژه که یدا

ویته کان دهرنه پریټ نوڙه که ی دروست نیه، ههروهه ها ته گهر که سیټ سوښدی خوارد که سورته تیټ له قورټان ناخوښیټ، به لام دواتر ته نهها سهیری قورټانی کرد وتیگه یشته له مانا ومه به سته کانی به بی جولدندی زمانی، سوښنده که ی ناکه وټت .

له بهر نه وهی نه یخوښنده ته وه به لکو ته نهها سهیری کردوه .

نه وهش به لگه یه له سهر هم راستیه ی که ووتمان نه وه یه زانایان ونه هلی عیلم ریگری نه وه یان کردوه که که سیټ له شی پیس بیټ قورټان بخوښیته وه وزمانی بجولینیت، به لام ریگه یان داوه که ته ماشی مه صحه فی قورټانه که بکات و به دل یخوښیته وه به بی جولدندی زمانی، نه مهش به لگه یه له سهر جیاوازی له نیوان نه و دوو حاله ته دا، که زمان نه جولداندن به خوښنده وه دانانریټ .

له م باره یه شه وه پرسیار کرا شیخ محمد صالح العثیمین (ره حمه تی خوی لی بیټ) که نایا پیوست ده کات له نوڙدا بو خوښندی نوڙه که زمان بجولینیت، یان ته نهها به دل به سه ؟

شیخیش (ره حمه تی خوی لی بیټ) له وه لامدا ووتی : خوښندی نوڙه ده بیټ به زمان بیټ، ته گهر مروف به دلی نوڙه که ی خوښد به بی جولدندی زمانی نه وه دروست نیه، ههروهه ها ذیکره کانی تریش دروست نیه ته نهها به دل بکرین، به لکو ده بیټ زمان ولیوه کانی شی له گه لدا بجولینیت، له بهر نه وهی ووته و گوفتارن، نه مهش جی به جی ناکریټ جگه به وه نه بیټ که زمان و لیوه کانی له گه لدا بو بجولینیت { **مجموع فتاوی لابن عثیمین به رگی ۱۳ / لاپه ره ۱۵۶** } .

خوی گه وه له هه موو کهس زانا و شماره زاتره .

سه رچاوه : مالپه ری ئیسلام پرسیار و وه لام .